

21. 3. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Odpovědnost za škodu způsobenou provozem dopravního prostředku

Odpovědnost za škodu způsobenou provozem dopravního prostředku je odpovědností objektivní. Rozlišení, zda se jedná o škodu z provozu dopravních prostředků či o škodu „obecnou“ tak může být zásadní pro určení, zda daná osoba vůbec za škodu bude odpovídat či nikoliv. Škoda z provozu dopravních prostředků je v občanském zákoníku definována jako škoda vyvolaná zvláštní povahou tohoto provozu[1]. Bližší definici zákon neobsahuje a výklad pojmu je tak ponechán na judikatuře soudů.

Pro vznik odpovědnosti za škodu z provozu dopravních prostředků je nutná kumulativní existence následujících skutečností: **škoda, zákonem kvalifikovaná událost (provoz dopravního prostředku)**, přičemž jím nemusí být provozovatelem porušena žádná zákonná nebo smluvní povinnost, **příčinná souvislost mezi tímto jednáním a vzniklou škodou**, přičemž jednání se musí týkat provozu vozidla a škoda musí být způsobena vlivem zvláštní povahy tohoto provozu.

Právě vyvolání škody „zvláštní povahou tohoto provozu“ může činit obtíže a o posouzení, kdy se jedná o takovou škodu, v minulosti byla a nadále jsou vedena soudní řízení. Nejvyšší soud ČR se k této otázce opakovaně vyjadřoval a z jeho rozhodovací praxe je znát tendence k extenzivnějšímu výkladu.

Judikatura již dříve dovodila, že zvláštní povaha provozu nemusí být spojena pouze s motorovým vozidlem a na tuto teorii navázal i zákon č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, když výslovně uvedl, že za škodu z provozu dopravních prostředků je *odpovědný také provozovatel vozidla, plavidla nebo letadla, ledaže je takový dopravní prostředek poháněn lidskou silou*. [2] Odpovědnost za škodu z provozu dopravních prostředků se vztahuje i na provoz **lyžařských vleků**, [3] **výtahů** [4] nebo **eskalátorů**. [5] Naopak na pracovní stroje, byť motorové, se zpravidla, nebudou-li vykonávat funkci dopravního prostředku, tato zvláštní odpovědnost vztahovat nebude. Jde o případ, kdy ke škodě došlo např. při manipulaci a nakládání zboží pomocí stroje sloužícího právě k nakládání. [6]

Naopak byla situace posouzena v případě, kdy byl traktor, jakožto pracovní stroj, využit k tomu, aby vyprostil jiný stroj, který při práci na poli zapadl v měkkém terénu a při tomto vyprošťování poškodil jiné, třetí vozidlo. **I když se stroj v tomto případě fakticky nepřesouval, soudem byla tato situace vyhodnocena jako škoda způsobená pohybem (tahem) traktoru, který se snažil využít své motorické síly k vyproštění kombajnu, a tedy jako škoda vyvolaná zvláštní povahou provozu dopravních prostředků**. [7]

Tento již dostatečně extenzivní výklad odpovědnosti za škodu způsobenou provozem dopravního prostředku byl ještě rozšířen, když je dle Nejvyššího soudu ČR vozidlo v provozu i v případě, kdy je **nepojízdné, stojí a není zapnutý motor, a to za předpokladu, že se do této situace dostalo vlivem jednání řidiče a činí překážku pro ostatní účastníky provozu.**[8]

Pro určení, se kterým „dopravním prostředkem“ lze tento druh objektivní odpovědnosti spojit, tak bude určující, zda provoz tohoto prostředku vzhledem ke své povaze **představuje sám o sobě určité riziko, se kterým je nutné předem počítat.** Jejich provozovatelé tak nesou zvýšené riziko plynoucí z jejich provozu.

S ohledem na absenci požadavku zavinění v případě této odpovědnosti není možné vyvinění. Zároveň se ale nejedná o případ absolutní odpovědnosti, takže provozovatel se povinnosti nahradit škodu zproští v případě, že škoda nebyla způsobena okolnostmi, které mají původ v provozu. Jinak se zproští, prokáže-li, že nemohl škodě zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat. Důkazní břemeno v tomto případě však leží na provozovateli.[9] Bude se jednat zejména o případy působení přírodních sil, jako např. povodeň či blesk.

Další případ, kdy provozovatel za škodu nebude odpovídat, případně za ni nebude odpovídat v plné míře, nastane v případě, kdy ke škodě **významnou měrou přispěje jednání poškozeného nebo událost na straně poškozeného nebo bude způsobena výlučně okolnostmi na straně poškozeného**, přičemž ze strany poškozeného také **nemusí dojít k porušení povinnosti a touto okolností může být i náhoda.** Zde však ne z toho důvodu, že by se nejednalo o objektivní odpovědnost, ale že zde **chybí příčinná souvislost mezi škodou a provozem na straně škůdce**, když škoda byla vyvolána okolnostmi na straně poškozeného. Tak tomu bude např. v případě, kdy cyklista nebo chodec uklouzne a spadne do trajektorie dráhy jedoucího motorového vozidla.

Ze zákonné úpravy i soudní praxe je zřejmý požadavek, aby riziko zvýšeného nebezpečí plynoucího z provozu dopravních prostředků nebylo přenášeno na poškozené, kteří by v opačném případě museli složitě prokazovat porušení právní povinnosti provozovatele takového zařízení, pro kterého je právě tento provoz zároveň zdrojem příjmů.[10] Zároveň není na provozovatele dopravních prostředků přenášeno toto riziko v neúnosném měřítku, když neodpovídají za škodu v míře, v jaké byla způsobena na straně poškozeného, byť i náhodou, a provozovatel tak v případě zproštění se odpovědnosti nemusí prokazovat porušení povinnosti poškozeného.

Mgr. Simona Votřelová

[Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.](#)

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice

Velké náměstí 1
500 03 Hradec Králové

Tel.: +420 466 310 691

Fax: +420 466 310 691

gsm: +420 724 794 986

e-mail: advokati@advokatijelinek.cz

[1] dle ust. § 2927 odst. 1 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

[2] tamtéž

[3] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 1. 2003, sp. zn. 25 Cdo 282/2001 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. 25 Cdo 373/2008

[4] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 23. 1. 2008, sp. zn. 25 Cdo 1559/2005

[5] Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 5. 5. 1977, sp. zn. 20 Co 31/1977

[6] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 27. 9. 2006, sp. zn. 25 Cdo 3125/2005

[7] Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 2. 2015, sp. zn. 25 Cdo 272/2013

[8] Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 3. 2015, sp. zn. 25 Cdo 2935/2013

[9] dle ust. § 2927 odst. 2 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník

[10] Prof. JUDr. PhDr. Viktora Knappa, Dr.Sc., Dr. h.c. a kol. Občanské právo hmotné, svazek II, třetí aktualizované a doplněné vydání, Praha: ASPI Publishing, s.r.o., 2002, str. 445

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)